

ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อ การท่องเที่ยวด้านมืดในประเทศไทย Thai Tourists' Expectation toward Dark Tourism in Thailand

ปริญญา บรรจงมณี^{1*} , สุเมธ ฐวदारาทรกุล²
Parinya Bunjongmanee^{1*} , Sumeth Tuvadaratragool²

¹บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด
เลขที่ 1458 ถนนเพชรเกษม ตำบลชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี 76120

¹Graduate School, Stamford International University
1458 Petchkasem Road, Cha-Am Sub-district, Cha-Am District, Petchburi Province 76120

²บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด
เลขที่ 1458 ถนนเพชรเกษม ตำบลชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี 76120

²Graduate School, Stamford International University
1458 Petchkasem Road, Cha-Am Sub-district, Cha-Am District, Petchburi Province 76120

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวด้านมืดในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทย 2) ศึกษาความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวด้านมืดในประเทศไทย 3) เปรียบเทียบความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวด้านมืดในประเทศไทย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 4) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวด้านมืดในประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างคือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีการท่องเที่ยวด้านมืดในประเทศไทย จำนวน 400 รายการ เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของสองกลุ่มตัวอย่าง (t-test) การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมากกว่าสองกลุ่มตัวอย่าง (One-Way ANOVA) การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธี Least Significant Difference (LSD) และการหาค่าความสัมพันธ์ ไคสแควร์ (Chi-Square)

*ผู้เขียนหลัก (อาจารย์ ดร.ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด)
อีเมล: Parinya.bunjongmanee@stamford.edu

ผลการวิจัยพบว่า

1. นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่สนใจการท่องเที่ยวด้านมืดจากสื่อออนไลน์ ต้องการทราบความรู้ทางประวัติศาสตร์ สนใจท่องเที่ยวเส้นทางรถไฟสายมรณะ ท่องเที่ยวแบบเดินทางไปกลับ ท่องเที่ยวเพราะความใคร่รู้ เพื่อนและคนรู้จักมีส่วนร่วมในการตัดสินใจท่องเที่ยว และใช้รถยนต์ส่วนตัวในการเดินทาง
2. ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวด้านมืดในประเทศไทยในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความปลอดภัยมาเป็นอันดับแรก ส่วนด้านกิจกรรมมาเป็นอันดับสุดท้าย
3. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุ สถานภาพ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และภูมิลำเนา ต่างกัน มีความคาดหวังต่อการท่องเที่ยวด้านมืดในประเทศไทยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญสถิติที่ 0.05
4. ความคาดหวังและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวด้านมืดในประเทศไทยส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญสถิติที่ 0.05

คำสำคัญ

ความคาดหวัง การท่องเที่ยวด้านมืด นักท่องเที่ยวชาวไทย

Abstract

The research aims 1) to study Thai tourists' behaviors toward dark tourism in Thailand, 2) to study Thai tourists' expectation toward dark tourism in Thailand, 3) to compare Thai tourists' expectation toward dark tourism in Thailand, classified by personal factors, and 4) to study a relationship between Thai tourists' expectation and behaviors toward dark tourist in Thailand. A total sample of 400 Thai tourists, who prefer dark tourism in Thailand, was used in this research. Questionnaire was employed as data collection tool. Descriptive statistics used included frequency, percentage, mean and standard deviation. Also, inferential statistics used included t-test, One-Way ANOVA, Least Significant Difference (LSD) and Chi-Square.

The result showed that:

1. Most Thai tourists are interested in dark tourism in Thailand due to online media; they would like to know dark tourism' history; they are interested in death railway world war II; they prefer one-day trip; they are eager to know dark tourism; their friends and sole-mates influence their decision on dark tourism; and they prefer using their own car for travelling.
2. In overall, Thai tourists' expectation toward dark tourism in Thailand is in the highest level. When it comes to each component, safety comes first whilst activity comes last.
3. Thai tourists who have difference in age, status, occupation, average monthly income,

and domicile differently expect toward dark tourism in Thailand at 0.05 statistical significance.

4. There is a great number of a 0.05 statistically significant relationship between Thai tourists' expectation and behaviors toward dark tourism in Thailand.

Keywords

Expectation, Dark Tourism, Thai Tourists

บทนำ

ด้วยอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยจากการจัดอันดับความสามารถด้านการแข่งขันและการท่องเที่ยวของ World Economic Forum (WEF) ปี พ.ศ. 2554 ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 41 จาก 139 ประเทศทั่วโลก และอันดับ 10 ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก นอกจากนี้ประเทศไทยยังเป็นประเทศที่มีการจัดประชุมนานาชาติด้านการท่องเที่ยวมากเป็นอันดับ 3 ในภูมิภาคอาเซียนรองจากประเทศสิงคโปร์และมาเลเซีย ตามลำดับ ทั้งในด้านความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยวทั้งทางธรรมชาติและ ศิลปวัฒนธรรม มาตรฐานในระดับสากลของโรงแรมและธุรกิจที่เกี่ยวข้อง เอกลักษณะทางด้านอาหารและการให้บริการ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ธุรกิจท่องเที่ยวของไทยกลายเป็นแหล่งลงทุนและเป็นที่น่าสนใจของนักลงทุนต่างชาติ (Office of The Electronic Transactions Commission, 2013)

ปัจจุบันความสนใจของนักท่องเที่ยวนั้นมีรูปแบบพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปมีความหลากหลายกว้างไกลมากขึ้นโดยที่บางกลุ่มไม่ได้สนใจความสวยงามของธรรมชาติ หรือสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ที่เคยมีมาแต่ต้องการรูปแบบการท่องเที่ยวแบบใหม่ซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการ การสงสัย การใคร่รู้ รวมถึงอยากมีส่วนร่วมหรือ เป็นส่วนหนึ่งของเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์ นั่นคือการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวด้านมืด หรือแหล่งสถานที่ที่มีการเสียชีวิตของบุคคลเป็นจำนวนมากไม่ว่าจะมาจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ ภัยสงคราม การก่อการร้าย การฆาตกรรม รวมทั้งอุบัติเหตุ หรืออาจเรียกได้ว่าเป็นการท่องเที่ยวลึกลับความมรณะและความตายอันร้ายแรงของหมู่คนจำนวนมาก (Dark Tourism) (Stone & Sharpley, 2008 ; Stone, 2010)

นับได้ว่าการท่องเที่ยวด้านมืดในประเทศไทยนั้น เป็นการท่องเที่ยวในรูปแบบใหม่ซึ่งการศึกษาค้นคว้าทำให้ได้พบว่า ปัจจุบันในประเทศไทยยังขาดการศึกษาค้นคว้าหรือวิจัยเกี่ยวกับการท่องเที่ยวด้านมืด ส่งผลให้องค์กรภาครัฐและเอกชน รวมถึงหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ขาดองค์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในรูปแบบนี้ ส่งผลให้ไม่มีรูปแบบการดำเนินการประชาสัมพันธ์ การส่งเสริมการตลาด การให้ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวด้านมืดที่เป็นรูปธรรม รวมทั้งยังขาดบริษัทนำเที่ยวเฉพาะด้านที่เชี่ยวชาญ เมื่อเปรียบเทียบกับการท่องเที่ยวด้านมืดในต่างประเทศที่จะมีบริษัทนำเที่ยวที่มีการดำเนินการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวด้านมืดโดยเฉพาะเจาะจง ดังนั้นแล้วการทราบถึงความต้องการ ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวในรูปแบบนี้จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาการท่องเที่ยวด้านมืดในประเทศไทย รวมทั้งสามารถสร้างรูปแบบความแตกต่างของตลาดการท่องเที่ยวให้หลากหลายได้อีกด้วยซึ่งถ้าหากได้รู้ความต้องการ ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวด้านมืดในประเทศไทยแล้วก็จะสามารถกำหนดแนวทาง

การวางแผนพัฒนาและกลยุทธ์ซึ่งจะส่งผลทางด้านบวกต่อธุรกิจอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของประเทศไทย ซึ่งทำรายได้ให้แก่ประเทศเป็นอันดับต้นๆ สอดคล้องกับแนวคิดของ Kotler & Keller (2012) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การทำความเข้าใจถึงรูปแบบพฤติกรรมความต้องการและความคาดหวังของกลุ่มผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมายนั้น มีความสำคัญเป็นอย่างมากในการวางแผนกลยุทธ์และแผนงาน ดังนั้นผลจากงานวิจัยนี้ก็สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ปรับปรุงพัฒนาแนวทางการตลาดเพื่อตอบสนองความต้องการนี้ได้ และอาจส่งผลให้การท่องเที่ยวด้านมืดในประเทศไทยมีโอกาสประสบความสำเร็จเทียบเท่ากับต่างประเทศ เนื่องจากการท่องเที่ยวในรูปแบบนี้นับได้ว่าเป็นกลุ่มที่มีรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงแนวคิดที่ต้องทำการตลาดเฉพาะกลุ่ม เป็นตลาดขนาดเล็ก มีความจำเพาะเจาะจงสูงและมีศักยภาพในการใช้จ่ายค่อนข้างสูง รวมทั้งอาจส่งผลด้านบวกต่อการตลาด การท่องเที่ยวมวลรวมของประเทศไทยอีกด้วย ดังนั้นผู้วิจัย จึงเห็นความสำคัญที่จะศึกษาความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวด้านมืดในประเทศไทย เพื่อนำไปสู่การพัฒนาแบบแผนการตลาด การท่องเที่ยวด้านมืดในประเทศไทยที่มีแหล่งท่องเที่ยวด้านมืดที่หลากหลาย น่าสนใจ แต่ขาดการดำเนินการตลาดเนื่องจากอาจจะเป็นเพราะขาดข้อมูลที่จำเป็นดังเช่น ข้อมูลที่จะได้จากงานวิจัยนี้และการท่องเที่ยวในรูปแบบนี้ยังจะเป็นการดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติและเป็นการเจาะกลุ่มเป้าหมายได้ตรงจุด ในการที่จะดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น

ดังนั้นแล้วผลที่ได้จากงานวิจัยนี้อาจจะมีส่วนช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวด้านมืด (Dark Tourism) ในประเทศไทยให้เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางและประสบความสำเร็จในการดำเนินการตลาดกลุ่มนักท่องเที่ยวที่สนใจแหล่งท่องเที่ยวด้านมืด รวมทั้งผู้สนใจการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่นี้ด้วย

วัตถุประสงค์

1. ศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวด้านมืดในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทย
2. เพื่อศึกษาความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวด้านมืดในประเทศไทย
3. เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวด้านมืดในประเทศไทยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมท่องเที่ยวกับความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวด้านมืดในประเทศไทย

นิยามศัพท์

การท่องเที่ยวด้านมืด หมายถึง การท่องเที่ยวในแหล่งสถานที่ที่มีการเสียชีวิตของบุคคลเป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะมาจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ ภัยสงคราม การก่อการร้าย การฆาตกรรม รวมทั้งอุบัติเหตุ หรือ อาจเรียกได้ว่าเป็นการท่องเที่ยวลึกลับความตายอันร้ายแรงของคนจำนวนมาก (Stone & Sharpley, 2008 ; Stone, 2010)

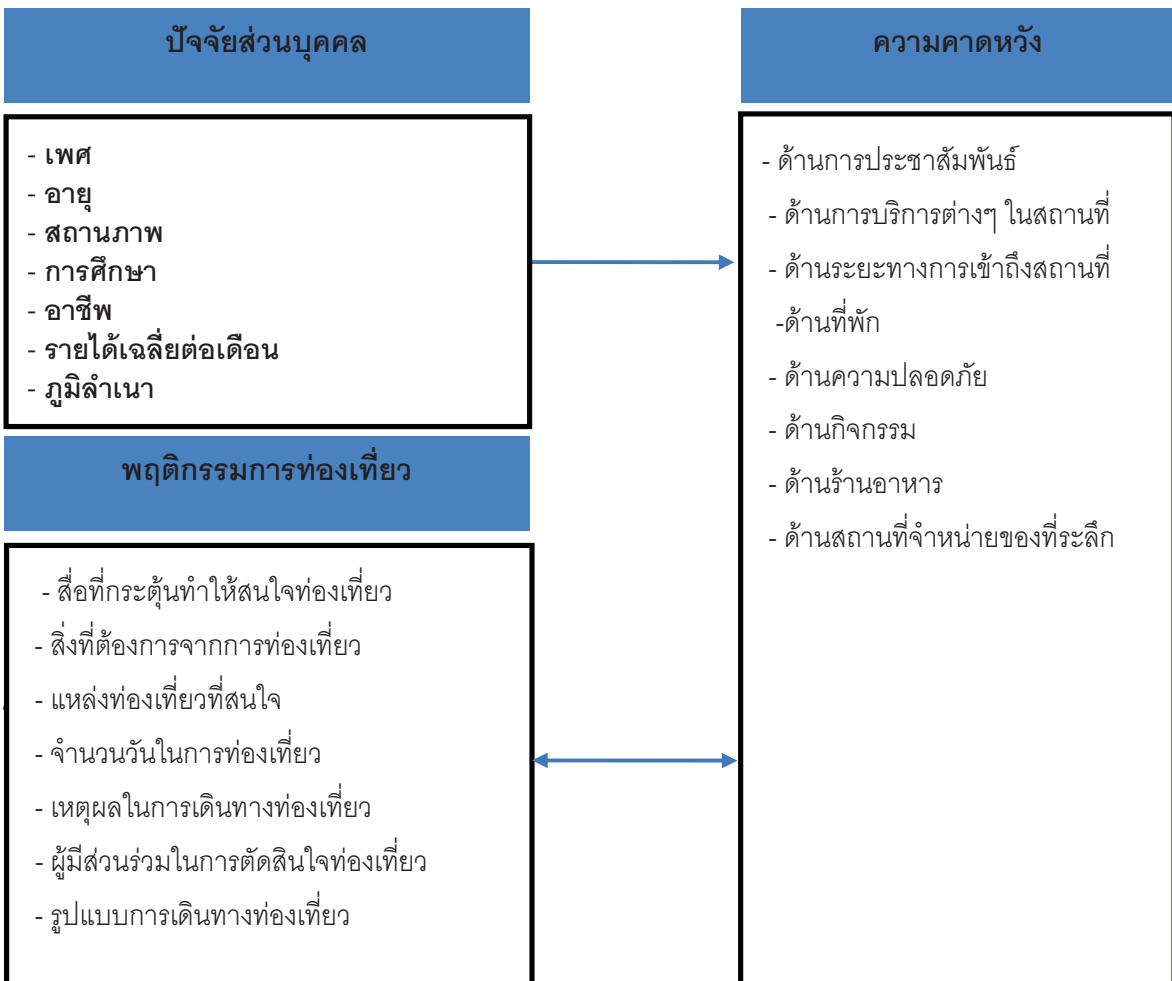

สมมติฐานการวิจัย

1. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีความคาดหวังต่อการท่องเที่ยวด้านมรดกในประเทศไทยแตกต่างกัน
2. พฤติกรรมการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวด้านมรดกในประเทศไทย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวด้านมรดกในประเทศไทย” ทางด้านตัวแปรต้น ผู้วิจัยได้อ้างอิงทฤษฎีมาจากแนวคิดด้านพฤติกรรมผู้บริโภค Kotler (2003, 283-286) และตัวแปรตามมาจากแนวคิดองค์ประกอบของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว Inpongphan (1997) โดยมีกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1: กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่ผ่านการท่องเที่ยวด้านมรดกในประเทศไทย เนื่องจากไม่ทราบขนาดของประชากรที่แท้จริง ผู้วิจัยจึงใช้สูตรของ Cochran (1953) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และสัดส่วนความคลาดเคลื่อน 0.05 และใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างแบบเป็นกลุ่ม (Cluster Sampling Technique) โดยแบ่งกลุ่มตามภูมิภาคของประเทศไทย ได้แก่ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยนี้ รวมทั้งสิ้น 400 ตัวอย่าง

2. เครื่องมือและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามแบบ Check List ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวด้านมรดก เป็นแบบสอบถามแบบ Check List และ ส่วนที่ 3 ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวด้านมรดกในประเทศไทย เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ ดังนี้

ระดับคะแนน 5	หมายความว่า	ความคาดหวังมากที่สุด
ระดับคะแนน 4	หมายความว่า	ความคาดหวังมาก
ระดับคะแนน 3	หมายความว่า	ความคาดหวังปานกลาง
ระดับคะแนน 2	หมายความว่า	ความคาดหวังน้อย
ระดับคะแนน 1	หมายความว่า	ความคาดหวังน้อยที่สุด

โดยงานวิจัยนี้ใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยที่คำนวณได้ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00	หมายความว่า	นักท่องเที่ยวมีความคาดหวังมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20	หมายความว่า	นักท่องเที่ยวมีความคาดหวังมาก
ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40	หมายความว่า	นักท่องเที่ยวมีความคาดหวังปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60	หมายความว่า	นักท่องเที่ยวมีความคาดหวังน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80	หมายความว่า	นักท่องเที่ยวมีความคาดหวังน้อยที่สุด

2.1 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

แบบสอบถามได้รับการตรวจสอบคุณภาพ 2 ด้าน ดังนี้

2.1.1 ค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ได้พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและโครงสร้างของแบบสอบถามโดยแบบสอบถามของงานวิจัยนี้ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) เท่ากับ 1 ซึ่งค่ามาตรฐานที่ยอมรับได้คือ 0.75 ดังนั้นจึงถือว่าแบบสอบถามนี้มีคุณภาพในการดำเนินการวิจัยนี้

2.1.2 ค่าความน่าเชื่อถือ (Reliability) แบบสอบถามที่ผ่านเกณฑ์การหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหาที่ได้ค่าเท่ากับ 1 ได้ถูกนำไปทดสอบ (Pre-test) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 30 ชุด โดยได้ค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.930 ดังนั้นจึงสามารถเชื่อมั่นได้ว่าแบบสอบถามนี้มีคุณภาพในการดำเนินการวิจัยนี้

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าที (t-test) ค่าความแปรปรวนทางเดียว การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธี Least Significant Difference (LSD) และการหาค่าความสัมพันธ์ไคสแควร์

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคล

ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าส่วนใหญ่พนักงานท่องเที่ยวชาวไทยเป็นเพศหญิง จำนวน 239 คน คิดเป็นร้อยละ 59.75 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 36.00 มีสถานภาพโสด จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 49.25 มีอาชีพพนักงานบริษัท จำนวน 230 คน คิดเป็นร้อยละ 57.50 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,001-20,000 บาท จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00 และมีภูมิลำเนาอยู่ที่กรุงเทพมหานคร จำนวน 137 คน คิดเป็นร้อยละ 34.25

2. พฤติกรรมการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวด้านมรดก

ข้อมูลพฤติกรรมการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวด้านมรดกของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่าสื่อออนไลน์ทำให้นักท่องเที่ยวสนใจท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวด้านมรดก จำนวน 261 คน คิดเป็นร้อยละ 35.03 ความรู้ด้านประวัติศาสตร์เป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการจากการท่องเที่ยว จำนวน 239 คน คิดเป็นร้อยละ 28.66 สถานที่ท่องเที่ยวด้านมรดกที่สนใจคือ เส้นทางรถไฟสายมรณะ จำนวน 228 คิดเป็นร้อยละ 20.66 นักท่องเที่ยวชอบเดินทางไปกลับ จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 38 ความใคร่รู้เป็นสิ่งทำให้นักท่องเที่ยวต้องการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวด้านมรดก จำนวน 177 คน คิดเป็นร้อยละ 44.25 เพื่อน/คนรู้ใจมีส่วนร่วมในการตัดสินใจท่องเที่ยว จำนวน 127 คิดเป็นร้อยละ 31.75 และนักท่องเที่ยวชอบเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว จำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 55.00

3. ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวด้านมรดกในประเทศไทย

ข้อมูลความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่าความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวด้านมรดกในประเทศไทยในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายได้พบว่าด้านที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านความปลอดภัย (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66) รองลงมา คือด้านการประชาสัมพันธ์ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50) ด้านการบริการต่างๆ ในสถานที่ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45) ด้านร้านอาหาร (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44) ด้านที่พัก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40) ด้านการเข้าถึงสถานที่ (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.38) ด้านสถานที่จำหน่ายของที่ระลึก (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30) และด้านกิจกรรม (ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23) ตามลำดับ

4. การเปรียบเทียบความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวด้านมรดกในประเทศไทยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 1

ตารางการเปรียบเทียบความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวด้านมรดกในประเทศไทยในภาพรวม

ปัจจัยส่วนบุคคล	ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวด้านมรดกในประเทศไทย ในภาพรวม		
	t/F	Sig.	แปลผล
เพศ	0.051	0.959	ไม่แตกต่าง
อายุ	3.292	0.006*	แตกต่าง
สถานภาพ	4.562	0.011*	แตกต่าง
การศึกษา	1.617	0.154	ไม่แตกต่าง
อาชีพ	5.189	0.000*	แตกต่าง
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	3.054	0.006*	แตกต่าง
ภูมิลำเนา	4.101	0.001	แตกต่าง

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 1 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุ ($F = 3.292$, $Sig. = 0.006$) สถานภาพ ($F = 4.562$, $Sig. = 0.011$) อาชีพ ($F = 5.189$, $Sig. = 0.000$) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ($F = 3.054$, $Sig. = 0.006$) และภูมิลำเนา ($F = 4.101$, $Sig. = 0.001$) ต่างกัน มีความคาดหวังต่อการท่องเที่ยวด้านมรดกในประเทศไทยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ส่วนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มี เพศ ($t = 0.051$, $Sig. = 0.959$) และการศึกษา ($F = 1.617$, $Sig. = 0.154$) ต่างกัน มีความคาดหวังต่อการท่องเที่ยวด้านมรดกในประเทศไทยไม่แตกต่างกัน

5. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการท่องเที่ยวกับความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการเที่ยวด้านมรดก

ตารางที่ 2

ตารางความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการท่องเที่ยวกับความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทย

พฤติกรรมการท่องเที่ยว	ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวด้านมิติในประเทศไทย		ผลทดสอบ
	χ^2	Sig.	
สื่อที่กระตุ้นทำให้สนใจท่องเที่ยว:			
-หนังสือเรียน/ประวัติศาสตร์	93.484	0.00*	มีความสัมพันธ์
-โทรทัศน์วิทยุ	76.500	0.01*	มีความสัมพันธ์
-สิ่งพิมพ์	80.487	0.96	ไม่มีความสัมพันธ์
-สื่อออนไลน์	90.036	0.83	ไม่มีความสัมพันธ์
-ข่าวลือ	62.245	0.16	ไม่มีความสัมพันธ์
สิ่งที่ต้องการจากการท่องเที่ยว:			
-ความรู้ด้านประวัติศาสตร์	68.582	0.61	ไม่มีความสัมพันธ์
-รูปแบบการเสียชีวิต	98.793	0.00*	มีความสัมพันธ์
-ความทรมาน	46.102	0.70	ไม่มีความสัมพันธ์
-ข้อเท็จจริง	78.225	0.01*	มีความสัมพันธ์
-ความเชื่อมโยงทางจิตวิญญาณ	87.897	0.00*	มีความสัมพันธ์
-ความท้าทาย	58.468	0.25	ไม่มีความสัมพันธ์
แหล่งท่องเที่ยวที่สนใจ:			
-เส้นทางรถไฟสายมรณะ	49.238	0.58	ไม่มีความสัมพันธ์
-อุโมงค์เขาน้ำค้าง	82.622	0.00*	มีความสัมพันธ์
-สะพานนันทบุรี	75.945	0.02*	มีความสัมพันธ์
-คุกซี้ไก่	96.850	0.00*	มีความสัมพันธ์
-เกาะตะรุเตา	85.132	0.00*	มีความสัมพันธ์
-สะพานสารสิน	77.50	0.01*	มีความสัมพันธ์
-ศาลพระนางเรือล่ม	72.257	0.03*	มีความสัมพันธ์
-สวนอนุสรณ์สีนามีบ้านน้ำเค็ม	86.219	0.00*	มีความสัมพันธ์
-ศาลท่านท้าวมหาพรหม	88.605	0.00*	มีความสัมพันธ์
จำนวนวันในการท่องเที่ยว	306.506	0.00*	มีความสัมพันธ์
เหตุผลในการเดินทางท่องเที่ยว	418.877	0.00*	มีความสัมพันธ์
ผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจท่องเที่ยว	355.778	0.00*	มีความสัมพันธ์
รูปแบบการเดินทางท่องเที่ยว	246.518	0.04*	มีความสัมพันธ์

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่าพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวด้านมืดในประเทศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยมีรายละเอียดดังนี้ หนังสือเรียน/ประวัติศาสตร์ ($\chi^2 = 93.484$, Sig. = 0.000) โทรทัศน์วิทยุ ($\chi^2 = 76.500$, Sig. = 0.015) รูปแบบการเสียชีวิต ($\chi^2 = 98.793$, Sig. = 0.000) ข้อเท็จจริง ($\chi^2 = 78.225$, Sig. = 0.011) ความเชื่อมโหรีทางจิตวิญญาณ ($\chi^2 = 87.897$, Sig. = 0.001) อุโมงค์เขาน้ำค้าง ($\chi^2 = 82.622$, Sig. = 0.004) สะพานนทพบุรี ($\chi^2 = 75.945$, Sig. = 0.017) คุกกี้ไก่ ($\chi^2 = 96.850$, Sig. = 0.000) เกาะตะรุเตา ($\chi^2 = 85.132$, Sig. = 0.003) สะพานสารสิน ($\chi^2 = 77.500$, Sig. = 0.012) ศาลพระนางเรือล่ม ($\chi^2 = 72.257$, Sig. = 0.033) สวนอนุสรณ์สีน่าน้ำเค็ม ($\chi^2 = 86.219$, Sig. = 0.002) ศาลท่านท้าวมหาพรหม ($\chi^2 = 88.605$, Sig. = 0.001) จำนวนวันในการท่องเที่ยว ($\chi^2 = 306.506$, Sig. = 0.000) เหตุผลในการเดินทางท่องเที่ยว ($\chi^2 = 418.877$, Sig. = 0.000) ผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจท่องเที่ยว ($\chi^2 = 355.778$, Sig. = 0.000) และรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยว ($\chi^2 = 246.518$, Sig. = 0.000)

อภิปรายผลการวิจัย

จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่างานวิจัยไทยที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวด้านมืดในประเทศไทยเป็นเรื่องที่ใหม่และยังมีน้อยมาก ผู้วิจัยจึงอภิปรายผลที่ได้จากงานวิจัยนี้โดยเปรียบเทียบกับผลงานวิจัยที่ใกล้เคียงซึ่งมีประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวด้านมืดในประเทศไทยในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ใกล้เคียงกับงานวิจัยของ Kantasaen (2004) ที่ได้ศึกษาเรื่องความคาดหวังและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อการจัดสภาพแวดล้อมและกิจกรรมทางการท่องเที่ยว: กรณีศึกษาหมู่บ้านรวมมิตร อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย พบว่า ความคาดหวังและและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับผลงานของ Stone (2006) ที่ได้ศึกษาเรื่อง A Dark Tourism Spectrum: Towards a Typology of Death and Macabre Related Tourist Sites, Attractions and Exhibitions พบว่า นักท่องเที่ยวที่สนใจในการท่องเที่ยวด้านมืดนั้นมีความคาดหวังในปัจจุบันด้านการท่องเที่ยวและความพร้อมในการบริการภาพรวมอยู่ในระดับมากเนื่องจากต้องการข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่ที่มาก

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุ สถานภาพ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และภูมิลำเนาต่างกัน มีความคาดหวังต่อการท่องเที่ยวด้านมืดในประเทศไทยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญสถิติที่ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ Simsue (2004) ที่ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการบริการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง ศึกษาเฉพาะกรณี เกาะเสม็ด พ.ศ. 2546 พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีสถานภาพและภูมิลำเนาต่างกันมีความพึงพอใจต่อการบริการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง แตกต่างกัน และงานวิจัยของ Chupateep (2004) ที่ได้ศึกษา เรื่องปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวเชิงเกษตร อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา พบว่านักท่องเที่ยวที่มีอายุ อาชีพ และรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวเชิงเกษตรแตกต่างกัน

ความคาดหวังและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวด้านมรดกในประเทศส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญสถิติที่ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ Ruamsook (2006) ที่ได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของนักท่องเที่ยว พฤติกรรมการเดินทาง และความพึงพอใจในคุณภาพบริการทางการท่องเที่ยวในการพยากรณ์ความตั้งใจกลับมาเที่ยวจังหวัดภูเก็ตซ้ำของนักท่องเที่ยวชาวไทยพบว่า พฤติกรรมการเดินทางและความพึงพอใจในคุณภาพบริการทางการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจกลับมาเที่ยวจังหวัดภูเก็ตซ้ำของนักท่องเที่ยวชาวไทย

สรุป

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่สนใจการท่องเที่ยวด้านมรดกจากสื่อออนไลน์ ต้องการทราบความรู้ทางประวัติศาสตร์ สนใจท่องเที่ยวเส้นทางรถไฟสายมรณะ ท่องเที่ยวแบบเดินทางไปกลับ ท่องเที่ยวเพราะความใคร่รู้ เพื่อนและคนรู้จักมีส่วนร่วมในการตัดสินใจท่องเที่ยว และใช้รถยนต์ส่วนตัวในการเดินทาง ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวด้านมรดกในประเทศไทย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความปลอดภัย มาเป็นอันดับแรก ส่วนด้านกิจกรรมมาเป็นอันดับสุดท้าย นอกจากนี้นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีอายุ สถานภาพ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และภูมิลำเนา ต่างกัน มีความคาดหวังต่อการท่องเที่ยวด้านมรดกในประเทศไทยแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญสถิติที่ 0.05 ทั้งนี้ ความคาดหวังและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวด้านมรดกในประเทศส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญสถิติที่ 0.05

จากผลการวิจัย เรื่องความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวด้านมรดกในประเทศไทย สามารถสรุปข้อเสนอแนะรายด้านได้ดังนี้

1. ด้านการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวด้านมรดกควรมีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวให้มากกว่านี้ พร้อมทั้งควรมีบริการการเข้าถึงข้อมูลของสถานที่ท่องเที่ยวอย่างเป็นจริง
2. ด้านการบริการต่างๆ ในสถานที่แหล่งท่องเที่ยวด้านมรดกควรเตรียมบริการการให้ข้อมูลในสถานที่ท่องเที่ยวกับนักท่องเที่ยว และการบริการต่างๆ ในสถานที่ท่องเที่ยวควรระบุราคาไว้อย่างชัดเจน
3. ด้านการเข้าถึงสถานที่ แหล่งท่องเที่ยวด้านมรดกควรมีการบริหารจัดการเรื่องการเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยวให้ได้ง่ายขึ้น และควรมีป้ายบอกทางในการเข้าถึงอย่างชัดเจน
4. ด้านที่พักแหล่งท่องเที่ยวด้านมรดกควรจัดให้มีที่พักที่ราคาสมเหตุสมผล และที่พักควรมีความสะอาดและปลอดภัย
5. ด้านความปลอดภัย แหล่งท่องเที่ยวด้านมรดกควรให้ความสำคัญด้านความปลอดภัยในสถานที่กับนักท่องเที่ยว และมีการแจ้งเตือนอันตรายหรือเสี่ยงภัย
6. ด้านกิจกรรมแหล่งท่องเที่ยวด้านมรดกควรมีการจัดกิจกรรมนอกเวลาเรื่องราวแหล่งท่องเที่ยวโดยคนท้องถิ่น และกิจกรรมนอกเวลาถึงความตาย ความทรمان สิ่งลึกลับ ปริศนาและความอาถรรพ์

7. ด้านร้านอาหาร แหล่งท่องเที่ยวด้านมรดกควรจัดให้มีร้านอาหารบริการนักท่องเที่ยวอย่างพอเพียง และอาหาร เครื่องดื่มความเน้นความสะดวกและอร่อย

8. ด้านสถานที่จำหน่ายของที่ระลึก แหล่งท่องเที่ยวด้านมรดกควรควบคุมร้านค้าที่จำหน่ายของที่ระลึก ให้ขายในราคาเหมาะสม และของที่ระลึกควรสอดคล้องกับสถานที่ท่องเที่ยวที่อยู่นั้นๆ

สำหรับข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปมีดังนี้

1. ศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่สนใจท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวด้านมรดกในประเทศไทย เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยกับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่สนใจท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวด้านมรดกในประเทศไทย

2. ศึกษาความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวด้านมรดกในประเทศไทย ในรูปแบบงานวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์

References

- Cochran, W. G. (1953). *Sampling techniques*. New York: John Wiley & Sons.
- Chupateep, K. (2547). *Factors effecting agri-tourism, Wang Nam Kheaw District, Nakhon Ratchasima Province*. Master Thesis, Mahasarakham University. [in Thai]
- Kantasaen, S. (2004). *Tourists' expectation and preference towards environment management and tourism activity: Ruam Mitr Community, Muang District, Chiang Rai Province*. Master Thesis, Chiang Mai University. [in Thai]
- Kotler, P. (2003). *Marketing management*. (11th ed.). Upper Sanddle River, N.J.: Prentice Hall.
- Kotler, P. & Keller, K. L., (2012). *Marketing management*. (12th ed.). Edinburgh Gate: Pearson Education.
- Inpongphan, A. (1997). *Tourism industry*. Bangkok: Ubonkij Offset. [in Thai]
- Office of The Electronic Transactions Commission. (2013). *Current tourism industry update*. Retrieved March 10, 2559, from <http://www.etcommission.go.th/home/article-other-topic-travel-ecommerce.html>. [in Thai]
- Ruamsook, Y. (2006). *Thai tourists' personal data, behaviors, and preference on tourism service quality in forecasting tourists' retention to Phuket Province*. Master Independent Study, Chiang Mai University. [in Thai]
- Simsue, P. (2004). *Thai tourists' preference towards KhaoLaemYa-Mu KoSamet National Park's services: 2546 (B.E.) Ko Samet Case Study*. Master Thesis, Rambhaibarni Rajabhat University. [in Thai]

-
- Stone, P. R. (2006). *A dark tourism spectrum: Towards a Typology of death and macabre related tourist sites, attractions and exhibitions*. n.p.: University of Central Lancashire.
- _____. (2010). Dark tourism experiences: Mediating between life and death. In R. Sharpley & P. R. Stone (Eds). *Tourist experiences: Contemporary perspectives*. London: Routledge.
- Stone, P. R. & Sharpley, R. (2008). Consuming dark tourism: A thanatological perspective. *Journal of Tourism Research*. 35(2), 574-595.